

اجل به ې راشي او وارثان به ې د پور د اسلام خزانې
 ته ونه سپاري او ته چه دخپل مال قدر پيژني نو
 البته مال به ې زما وارثانوته پري بنډي.
 گرانو زده کونکو، د حضرت عمر رض د عدالت
 څخه موږ نموني په ډول د ده کيسې ولوستي چې د
 هغه د عدالت نمايندگي کوي. نوموړي ټولو
 مسلمانانوته لازمده ده چې د بيت المال او
 همدارنگه د شونډې ټولو برخو کې اسلامي
 عدالت په نظر کې ونيسو او د اسلام سپينځلي
 قانون په رڼا کې ژوند وکړو.

ښاغلي ښوونکی دې له زده کونکو څخه وغواړي چې د حضرت عمر فاروق رض
 دکارنامې په هکله څه ووايي.

پوهنه

علم د پوهې پېژندنې او خبرتيا په معنى دى.
علم د يوې رڼا په څېر دى چې د انسان زړه، دماغ
او دهغه د برياليتوب لارې روښانه کوي. انسان
د بې لارۍ او مایوسۍ څخه خلاصوي او هدف ته
درسيده لور لري او اړوي. له بېلې خوا جهل او ښا
پوهې داسې تياره ده چې انسان له دېر خطرونه اړتيا او
خوارۍ سره مخامخ کوي. څښتن تعالى خپله د پوه
اونا پوه د توپير تر منځ داسې فورمايي
آيا هغه کسان چې پوهېزې او هغه کسان چې نه
پوهېزې سره برابر دي؟

هو هيت حڪم پوهند او نا پوهي، پوه او نا پوه رنا او
يتاره سره يوتربله برابر نه دي، حڪم پوه د پوهي
په زده كړه او په هغه باندې د عمل په واسطه
د نيا او اخښت د واره كمي او هغه څه چې د انسان پټ او
عزت سبب گرځي او د خلكو په وړندې دهغه قدر
او درناوي پرې زياتيږي، هغه علم دی چې له
عمل سره يوځای وي.

د علم په وسيله انسان خپل ځان او خپل خالق
(خداي ځمکه) پېژني. نو لا زمه ده چې علم عمل
سره يوځای وي. حڪم وايي، «د علم ميوه او
ثمره عمل دی.» چې عمله عالم د شندي وې
په خبره هيت څه ارزښت نه لري.

زده کونکي بايد داسلامي علومود زده کړې تر
 څنګ د تخنيک او صنعت زده کړه هم وکړي .
 حکم د شونډانډ په ډګر کې تخنيک اولاسي کارونو
 ته هم اړتيا لري . بايد کونښښ وکړو چې دنوموړو
 علوموله زده کړې څخه يې برخې پاتې نه شو
 او داسلام د دينمنانو د مقابلې په وخت کې
 وکولای شو چې پخپلې پوهې او تخنيک سره د
 دينمنانو د مقابلې وکړو .

همدا رول له خپل علم او پوهې څخه بايد
 د انسانانو د هوساينې اوسو کالې لپاره
 او همدا رنگه د خلکو د ستونزو
 د لرې کولو په لاره کې کار واخلو نه ډډې زموږ پوه

په خلكو باندې د زور او زياتي كولو وسيله
 شي يا عالم د داسې غله په شېرشې چې په لاس كې يې
 خراغ نيولې وي خلكو مالونه آساني سره پټ كړي.
 موږ بايد دخپل علم پواسطه نوروا خراع كولو او
 اكشافاتوكي كوښښ وكړو او دايمان او عقيدې
 په رڼا كښي له علم څخه د بشرد نيكمرغي
 لپاره كار واخلو.

لغت	معنی	لغت	معنی
سوکالی	آرایی نیکو	ستونزو	مشکلات
مأیوس	پریسانه	گټی	فایده
گټی	دنیا	هوسایي	آرایی
ډگر	میدان - دښته	پوهه	هوسناری

ښاغلي ښوونکي دې ډېرې داهيت په هکله زده کوونکو ته بشپړ معلومات ورکړي
 او زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې دا لوست په دقت سره ولولي او مفهوم يې په خپله
 ژبه بيان کړي.

مطالعہ

مطالعہ داسی عمل دی چي دانسان دستر کولہ مخي
خنہ دجہل اونا پوهی پردی لری کوي. مُطالعہ
انسان د مختلفوا وار زبنتناکو موضوع کانوا و
مطلبونو خنہ خبر وي. انسان دیتہ هخوی چي
باید د علم او پوهی خبنتن شي.
دیر سبه اوار زبنتناکه شیان دمطالعي پیر وسيله
لاس ته رايي. دمطالعي له برکتہ انان د علم پوهی
او کمال خبنتن کيزي. مطالعہ دانسان دماغی
قوت او قدرت ته وده او پراختیا ورکوي.
دمطالعي پیر مرسته سری کولای شي چي د سبه او بد

تر منڃه ٽوپير وڪري، زيار و باسي او د خپل دنيا
او آخرت د سبه والي لپاره هاندا وهڅه وکړي.
مطالعه انسان د خپل ژوندانه د مسؤليو ټوټه خبري
او انسان ته لارښوونه کوي چې څه د ول خپل مسؤ
ليت رفع کړي او پوه شي چې مسؤليت څه
ته وايي.

همدا مطالعه ده چې انسان د هغې په وسيله
خپل خدای (جښت) پيژني او اړيکې يې له خپل خالق
(خدای، ج) سره ټينګېږي. د مطالعې په مرسته
سړی کولای شي چې خپل خدای عبادت په سمه
توګه وکړي. د اسلام په سنيخلي دين او شريعت پوه شي.

اود اسلام له لارښوونې سره سم عمل وکړي او نور ځکه ته دښواو بد وټوپير
اولا رښوونه وکړي، د بدې لارې له تلې څخه يې مخنيوی
وکړي او ښوکارو نوټه يې وهڅوي. د مطالعې په
وسيله انسان د دنيا او آخرت د نیکمرغه
لاره پيدا کولای شي. له همدې امله په پاک قرآن
د دې خبرې تاکيد شوي دي چې انسان بايد د
علم او مطالعې په وسيله دخپل ژوندانه غوره لار
پيدا کړي او په هغې باندې روان شي.

خرينک چې مطالعه ډيرې کتوب
او ښايکني لري، نو ښايي چې تامنې دښوونځي
د زده کوونکو په توگه د تل لپاره په هر ځای او هر

وخت کي مطالعه وکړي او هڅه وکړي چې داسې ښه
 او ګټور کتابونه پيدا کړي، چې تاسو ته په دنيا
 او آخرت دواړو کې ګټه ورسوي.

<u>معنی</u>	<u>لغت</u>
تلاش، هڅه، کوښښ	باند
کوښښ	هڅه
مفيد	ګټور
دنيا	نړۍ
پاک	سپېڅلی

ښوونکي دې دمطالبي دارزښت په ټکله زده کوونکو ته
 ګټورې لارښوونې وکړي.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّمَا بُعِثْتُ مُعَلِّمًا
 مشكوة شريف
 رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم فرمایا ہے
 بیشک میں خبر دے گا کہ میں بھی لایا ہوں شوی میرے
 معلم لارہنود

بنوونکی

بنوونکی هغه شخصیت دی چي د علم او پوهې په
 زیور سره سمبال دی . خپل علم او پوهه نورو ته په
 دیره موثره توګه د تدریس اولار بنوونې له لپارې رسوي.
 نو ویلای شو، څرنگه چي لمر د خپلو وړانګو په واسطه

حمد

پد نامد دهغه خدای می دایان دی

چې یونوم یې پر نومونو کې سُبْحان دی

هم پادشاه دی د جملہ و پادشاهانو

هم د هر یوه سلطان پر سر سلطان دی

چې په ده شي هغه کار په هیچانده شي

هر توانا دده تر توان پورې ناتوان دی

په سجده یې خُملې سردی لگولی

هم یې زوړند په رکوع سره آسمان دی

هر ونه په قیام ورته ولاړه

هر گیاه یې په تسبیح سره زبان دی

همه وار په تسبیح دده مشغول دي

که ملک دی که پبری دی که انسان دی

هر ماهی یې په دریاب کې حمد وایي

هر مرغی یې په چمن کې ثناخوان دی

نري روښانه کوي ، ښوونکي د علم او پوهې نور پستولنه
کې خپروي ترڅو چې خلک د علم او پوهې په رڼا کې د لوړو
پټن ژوند خاوند او د آخرت ښيگڼه ورپه برخه شي .

ښوونکي کورنۍ کوي چې تاسو ته علم او کمال در
وښيي او په داسې معنوي جوهر موسمهال کړي چې په
هر کار کې د ترقي او پرمختګ په لور اوچته ګامونه واخلي .
ښوونکي د ښوونې او روزنې په ذريعه تاسو ته
داسې ثروت وربخښي چې تل به تاسو سره مل وي نه يې
څوک درنځه اخيستلی شي او نه ورک کيدای شي .

ښوونکي ستاسې ذهني او معنوي روزنې او پالنې
ته ډير پام لري نو که څوک غواړي چې د علم او پوهې
خاوند او د دنيا او آخرت برياليتوبونه ترلاسه کړي نو خپل
ښوونکو ته ډې په احترام او درنه سترګه وګوري .

وايي چي امام اعظم صاحب رڼ په يوه
 مجلس کي ناست و، يو هلک راغي امام اعظم
 صاحب رڼ، دهغه هلک دعزت لپاره ودریده
 چا پوښتنه کړې وکړه چي:

څنگه ددې هلک مخي ته ولاړ شوي؟
 امام اعظم صاحب رڼ وويل: داز ما استاد
 زوی دی. يو وخت يې دده له پلار څخه يوه مسئله
 زده کړې وه، کله نره د استاد تعظيم ونه
 کړم نو څنگه به له خپل علم څخه گټه اخلم.

ښوونکی دی د استاد مقام او درناوي په هکله د اسلام د سپېڅلي
 دين له نړۍ ليد څخه زده کوونکي معلومات ورکړي او
 هم لار ښوونه وکړي چي د درس په دقت سره ولولي او بيا څر يو خپل پوهه
 د استاد د حق په هکله بيان کړي.

لارینو وینې

همیشه دالله ذکر عبادت کړئ

پاک قرآن په دیره مینه تلاوت کړئ

په هر وخت کې خدای ناظر دهر عمل دی

په کار کې صداقت او عدالت کړئ

د اسلام د هر یو حکم تا به در شئ

همیش تلنه په قانون د شریعت کړئ

مؤمنان دی سره یو تری بله ورونه

په خپل منع کې ور وړولې او محبت کړئ

بناغی بنوونکې دی د پورتنۍ شعر هر یو فرد په آسانه ژبه توضیح کړی دی
او بیا له زده کوونکو څخه دې وغواړي چې هر یو فرد په خپله ژبه بیان کړي.

شعر

ز ره دې ونيو په وسواس دشيطان ولي؟
دا خپل کور دې کړ په ظلم ويران ولي؟
لکه طفل تل په لهو لعب خوښ لي
خبر نه يې په خپل سوداوپه زيان ولي؟
دخواني عمر د تير په معصيت کړ
په پيرې کې باندې نشوې پښيمان ولي؟
هميشه وايي فردا به نن غم خورم
د پروڼ پستې ته نکړې ارمان ولي؟
هو مره توان چې دکناه لري کمبخته
وطاعت ته شوې يې حد ماتون ولي؟

داجيهان دمخت سرائی دی ژرابویه
 شپه اوورج بی غمه کړخې خندان ولې؟
 خوار وجود دې عبادت لرو پیداشو
 آلوده دې کړ تمام په عصیان ولې؟
 هېڅ باوردې دشارع په قول نشي
 بي تصدیقه بولې حان مسلمان ولې؟
 چی نه زادن نه راحله تنهاسفر کړې
 »پیر محمد غریب به نه وی حیلن ولې؟

زده کونکی د پورته شعر په شان یو بل شعر په خپلو کتابچو کې ولیکي.
 شاغلی ښوونکی دې د درس په پای کې له زده کوونکو څخه وغواړي چې
 د پورتني شعر هر یو فرد مفهوم په خپله ژبه بیان کړي.

لغت

وسواس

طفل

سود

زريان

معصيت

شارع

زاد

راحله

معنی

بدداند یبینه

ماشوم

گته

تاوان، ضرر

کناه

رهنا - دشرع خاوند

تو بینه

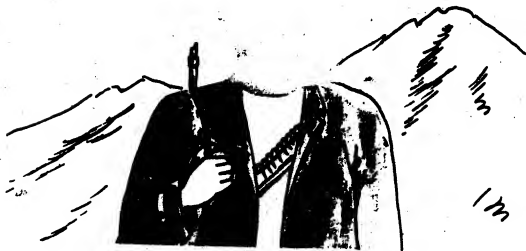
بارگیر

سباغی سبوونکی دې له زده کوونکو څخه وغواړي چې د هر بولت هم وزن
ضد او هم ردیف په هکله فکر وکړي او بیا یې بیان کړي .

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَرَبُّوهُمُ الْحَقُّ وَهُمْ عَلَىٰ الْحَقِّ يَتَّبِعُونَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَرَبُّوهُمُ الْحَقُّ وَهُمْ عَلَىٰ الْحَقِّ يَتَّبِعُونَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَرَبُّوهُمُ الْحَقُّ وَهُمْ عَلَىٰ الْحَقِّ يَتَّبِعُونَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَرَبُّوهُمُ الْحَقُّ وَهُمْ عَلَىٰ الْحَقِّ يَتَّبِعُونَ

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

دوی نوبه کوونکی دی له معاصیرو عبادت کونکی الله ته په لڅرځې بی قلع پاتی کیدو
دی [د دیني لدا اندونیزا کونکی دی سجده کونکی دی]
په لڅرځو څو ځلو کونکی [حکم کوونکی دی په معروف رسنیکون او منع کوونکی دی
[خلقولس] له منځه و او بدکاران [ساتونکی دی د حد و دود الله
[په داسې موږي چې عمل پرې کوي] او زبیری ورکړه ای [حکمه]
مؤمنینوته [چې موخو دی په دغو صفاتو په جنت سره]
(په لومړۍ پاره د نوبی سورة)

د مجاهد صفات

مجاهد هغه چاته ویل کېږي چې خپل ټول ژوند،

مال شتمنی، پوهه او فکري د لوی خدای
د رضا او د حُکمې پر سر د قرآن حکومت
د منځ ته راوستلو لپاره وقف کړي وي.
د مجاهد لور او عالي صفتونه په لاندې ډول
بیانيزي:

۱- مجاهد باید د تقوی او پرهیزگاری خاوند
وی او د پاک خدای (ج)، د ټولو اوامرو
منونکی او پابند وي.

۲- مجاهد باید رښتیني او صادق وي او هیڅکله
پي له ژبې څخه درواغ وانه وریدل شي.

۳- مجاهد هیڅکله د خپلو مسلمانو وروڼو
په مال او شتمنیو تیری نه کوي، په تیره
بیاد هغه ساتي او حفاظت خپله دنده بولي.

۴- مجاهد د مسلمان وژل او د مسلمانو
وروڼو د آبرو او عزت پایمالول پرځان
حرام ګڼي.

۵- مجاهد د لوی خدای (ج)، مینه او طاعت

د تل لپاره خپله وظيفه پولى او بل دا الله ذکر
کوي.

۶- مجاهد دخپلو مسلمانانو وړوونوله تفاق
او دښمنۍ څخه کرکه کوي.

۷- مجاهد د کافرانو په مقابل کې سخت گير او د
مسلمانانو په وړاندې مترحيم او مشفق وي.

۸- مجاهد دشهادت او ميراني خاوند وي او
هيشکله يې همتي نه مني.

۹- مجاهد د اسلام په لاره کې دستونزو او
زحمتونو په مقابل کې سترپانه حس کوي.

۱۰- مجاهد حليم او زغمناک وي، دلويي، حان
نوبنتي او ريا څخه حان شرعوري.

۱۱- مجاهد د تل لپاره د ديني مسائلو په زده کړه
کې زيار باسي، خوښه او بد، حق او باطل داسلا
مي احکامو په رڼا کې وپيژني.

۱۲- د خداي جل جلاله د لارې مجاهد د تل لپاره
له غيبت او چغلي څخه حان ساتي.

۳۴۔ مجاهد تل خلک نیکوکار و نوتہ را بولی اولہ
بد و کار و شخہ بی منع کوی.

<u>معنی</u>	<u>لغت</u>	<u>معنی</u>	<u>لغت</u>
بی اتفاقی	نفاق	لبر خندہ - خیرات	وقف
مہربان	مشفق	ساتنہ	حفاظت
زہروریا	شہامت	عزت	ابرو
بردہ بار ہنم مزاجہ	حلم	دامرمنہ	اطاعت
حوصلہ	زرعم	مہربان	مترحم
دیوہ شیطان بلتہ کول	چغلی	رحمت	ستونرو
حوصلہ ناک	زغمناک	خان بنوینہ	ریا

زده کوونکونہ دی خت و رکوشی چی دواقی مجاهد داخلاقو پہ ہکد خبری وکری .

حق په حق يې ټناهيچا کړې نه ده
 نه له هيچا واقع شوی د بيان دی
 مخلوقا ته هسې نه دی پيژندلی
 لکه ده سره چې قدر دخپل ځان دی
 حد پايان يې هيڅ سري موندلی نه دی
 مغفرت يې هسې بحر يې پايان دی

معنی	لفظ	معنی	لفظ
پاسيدل	قيام	د خدای صفت	حمد
لاس ته راوړی	موندلي	پاچا	سلطان
بخښنه	مغفرت	غښتلی - پياوړی	توانا

ښاغلی ښوونکی دې د پورتني حمد هريو فرد زده کړونکو ته تشرېح
 کړی او بيا له هغوی څخه وغواړي چې د هر فرد مفهوم پخپله ژبه بيان کړي.
 زده کړونکو ته هدايت ورکړ شي چې پورتني حمد حفظ کړي او دخپل
 ټولگيال په حضور يې ولولي.

د شيخ عبدالقادر جيلاني (رح)

نصيحتونه

- ۱- خپله ژبه په واک کې ساتي.
- ۲- ستاسې له ټولو څخه لوی دښمن ستاسو خراب ملګري دی.
- ۳- مه چاته په سپکه سترګه کورۍ او مټ چاپوړې خندا کوئ.
- ۴- بهترين عمل نورو ته ورکړه ده نه نورو ته لاس نيول.
- ۵- رښتينولي او صداقت د ثرونداساس وګرځوي.
- ۶- هر وخت د پير وړدګار د احسان او نعمتونو منونکي اوسې او شکر يې وباسې.

۷- چيل مال د خداي جل جلاله درضا لپاره خرڅ کړي.

۸- ترڅو چې دې لکبراوغوسه شته خان په پوهانوې
نه شميره.

۹- آخرت پر دينا مقدم گڼه چې پدواړو کې گټې
و کړي او که دينا پر آخرت مقدم کړي نو په دواړو
کې به تاوان وکړي.

۱۰- د قرآن کریم پیروی په مکمل ډول
سره کوي.

۱۱- الله جل جلاله ته هغه خلک نږدې دي چې له
مسلمانانو سره شفقت کوي.

ماخذ: (نیک عمل او کرامت الاولیاء)

ګرانو زده کونکو: پر رتبه غوره دیناوی نږده او خپلو نورو مسلمانانو وروڼو ته بیان
کړئ.

د حق لاره

د حق منل د حق کول د حق ويل دي په کار
د حق په لاره کې خان اقر با نول دي په کار
د حق په مينه چې تير شوي خوک له سروڅنگه
د هغو ښکلو شهيدانو په لار تلل دي په کار
خوک چې د حق په لاره تر لاسکانه رسي
د هغه ستر رهبر د هر دستور منل دي په کار
چې انساني ژوند ته يې لاره د بقا وښوده
پاک اسلامي قانون په خان تطبيقول دي په کار
پيدا له خاورو يو بيا بيرته خور وروپه لور
د استکبار له خصايصو خان مسائل دي په کار
پر مخ د حمله چې رښې يې د فساد خپرې کړي
د کمونيزم د قانون لغوه کيدل دي په کار
وايي «غالب» په هره خوا د ښمن د امونه ايني
خوانانو تاسو ته نن هم بيداريدل دي په کار

معنی	لغات	معنی	لغات
محبت	مینه	پاینبه	بقا
حکم - امر	دستور	خیل خان لوی گول	استکبار
عملی کول	تطبیق کول	خاصونه	خصایص
لارښود	رهبر	بی حایه	لامکانه
		لوی	ستر
		خصایصونه - عادتونه	خصایص
		قبول	منل

ښوونکی باید زده کوونکونه ددې نظم په باره کې لازم توضیحات ورکړي
 اوبیاله زده کوونکو څخه وغواړي چې دا شعر په لوړ آواز ولولي او د هر
 فرد مفهوم یې په خپله ژبه بیان کړي.

خير خواهي

دهر چاچي دري کاره تل عادت وي
په جهان کي به دي وړد سعادتي وي
اول داچي د بل عيب په خپله کوري
ښکارولو ته يې ژبه هېڅ نه ښوري
بلکه دا کاچي دنورو يې پنهان کا
په دي کار دنيا او عقبا کي خان نيکنام کا
که څوک ويني ته په لاره ناشراب
سمي لاري ته يې بوله چي داخل شي په تړا
د پر دوله سره خپل پيتي که لري
چي دنورو بار په غاړه واخلي نري

ښاغلي ښوونکي دي دلوست په پای کې له زده کوونکو څخه وغواړي چي د خير خواهي
په هکله خپله پوه بيان کړي .

حکیمانہ خبری

۱۔ بنہ سری د مسلمانا نوپہ خوشحال
خوشحالہ اود مسلمانا نوپہ خفکان خفہ کیزی.
حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

۲۔ کلکوالی اوتکرہ والی دادی چچ سری خیل کارپہ
خیل وخت وکری.

حضرت عمر فاروق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

۳۔ هغه کسان چه لور همت نه لري ، هيتخکله به لوی
نه شي.
حضرت عمر فاروق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

۴۔ لومری فکر کول په کار دي او وروسته په -
کار شروع کول.
حضرت عمر فاروق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

۵- هغه څوک چې لځان تينک کړي او پر ستمه لار لاړ شي د بڼه ښار دی.

حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه

۶- هو ښار سړی د دیرې وینا لپاره نه، بلکې د دیر کار لپاره کوښښ کوي.

۷- هغه څوک چې صاف زړه او ښه خوي ونه لري د انسانیت درجې ته نه رسېږي.

۸- بې عقله سړی ادب او بې دینه سړی انصاف نه لري.

حضرت حسن رضی الله تعالی عنه

۹- د تینځ خویو خلکو خبرې خوږې او خپله مینه ناک وی.

حضرت عبداللہ ابن عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ

(لوی اصحاب)

ګرانه نوزده کوونکو! پورته حکیمانه خبرې پخپلو کتابچو کې وليکئ او بيا يې په ياد ورده کړئ.

دمطالعی لیاره کتاب غونبیتل

گرانہ او محترمہ وروده نصرت الله!
السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.
وروره؛ ددی لیک ترلیکلو پوری دلوی خبنتن
تعالیٰ په فضل او مهربانی سره روغ او جوییم.

ستاسور و غتيا او خوبني د خدای تعالى رحل جلاله،
خنه هميشه غوارم.

د قدر وړ وړ وړ زموږ کلنی آزمويښه پيل شوې ده،
د راتلونکي سه شنبی په ورځ د دينيات
مضمون آن مويښه لرم، هيله کوم چې ژر تر ژره
د شپږم ټولګي د دينيات کتاب مراوستوي
چې امتحان ته تيارى ونيسم او لوړ ټولګي ته
بريالى شم. زما له خوا ټول د دوستانو ته سلامونه
ورسوه. په درنښت

لاس ليک .....

ګرانوزده کوونکو!

- ۱- پورته ليک چټلو کتابجوګي وليکي.
- ۲- خپل ملګري ته د ميل مستيا يوليک وليکي.

دایمان جذبه

سرنه پسی تیریم خواسلام نه تیریدی نشم
دای عقیده ده عقیده می پرینبودی نشم
سل خله که مریشم دابه وایم مسلمان یمه
دین زما اسلام دی خیل آیین زو بدلوی نشم
زور دظالما نوجا برانوته ولا ریمه
عزم می متین دی ترگی شکله کرزیدی نشم
چل فریب دغیراودا عیار پرما اشرینکا
لار دحقیقت راته بنکاره ده غولیدی نشم
زه دظالما نو ظلم زورقه لکه سپریمه
تینگ زما ایمان دی دهیچا غلام کیدی نشم

فت

اول نور که در رسول نه وی پیدا
رو بنیای بی پیدا نه وه په دنیا
قل صلوة پر محمد، په خلاص ویده
ایکده کمره د خاطر پری مصفا

په ظاهر محمد، ختم النبیین دی
په معنی کې مُقدم دی تر هر چا
امید واری بله دربارنا امید نه خي
محمد، کان دی د جود او سخا

که مطلب د چا شرط المستقیم وي
محمد، رسول دلیل دی ره بخا
حی په زړه یې محبت در رسول نه وي
هغه کله محبت لري د خدايي

ماسره په ژوند کې پاک هدف دی پرې ولاړیږه
 بې هدفه ژوند کې خپل هدف ته رسیدل نشم
 وایي مجاهد چې زه د بتینگ ایمان خاوند یمه
 بې له پاک الله نه وېل چاته تیتیدای نشم

لغت	معنی	لغت	معنی
آیین	قانون	جاړان	ظالمان
متین	کلک		

د درس په پای کې زده کوونکو د ښوونکي په مرسته د پورتني شعر د هر یو فرد مفهوم
 په خپله ژبه بیان کړی

کړا نو زده کوونکو! پورته نظم په ښه خط په خپلو کغا پورې ولیکي.

کارو کړی سوال مه کوی

یوه ورځ محمود له خپل پلار سره روان
 و. په مخه ورته یو هلك ورغی او سوال یې ترې
 وکړ. د محمود پلار ترې تیر شو. خو محمود
 ورته د جیب نه دوه (۲) روپۍ راویستې

او وري ڪري ڇي لڙڻه مخڪي لاري نوپلاري
 محمودت وويل: پڇيه: خيرات ورڪول پير
 سڀه ڪاردي خورانه، شل، گود، مسافر
 اوناروغ ته خيرات ورڪول ديرزيات ثواب
 لري.

نزه سره ورخ دغه هلك وينم ڇي په سوال
 پيسې غواري. په سوال ڪولي روزي ڪاس
 ته راورانه ڪارنه دي.

حضرت رسول اڪرم صلي الله عليه وسلم داسي
 لائينون ڪري ده ڇي: (خپله روزي دڪار وزيار
 په وسيله وگتي. سوال مه ڪوي اوبل چا
 ڇنه په سوال ڇنه مه غواري)

د حضرت انس رض رض ڇنه روايت دي ڇي يوافضاري

سري در رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضور ته
راغي او ورتي پ وويل: اي د خدای ښه حبيب!
ماته څه را کړه؟

رسول الله ښه، ورځنه پوښتنه وکړه چې په کور کې
څه نه لري؟

سؤال کړونکی وويل: زه په کور کې دوه شيا
لرم، يوه شري ده چه يوه برخه يې اغوندو،
او بله برخه يې هواروو. بله د لرگي کاسه ده
چه اوبه پکې څکو. حضرت رسول اکرم وفرمايل: هغه
دواړه راوړه سوال کوونکی دواړه راوړل. حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

دواړه په مبارک لاس کې ونيول او ويلي ويل چې دا
دواړه څوک اخلي یو سري وويل: دا دواړه زه په
پوه روپي اخلم.

حضرت رسول اکرم ﷺ دوه يادري خُلي
و فرمايل چي خوك يې له يوې روپۍ څخه زيات
اخلي؟

بل سړی وويل: زه يې په دوه روپۍ اخلم
رسول الله ﷺ دواړه په دوه روپۍ خرڅ
كړل او روپۍ يې انصاري ته وركړې
او ورته ويلي ويل: په يوې روپۍ خوراكي شيا
واخله او خپلو ماشومانو ته يې يوسه: او بله
روپۍ تېر واخله او ماته يې راوړه.

انصاري تېر راوړ او حضرت رسول اکرم ﷺ
ورته په خپلو مباركو لاسونو په تېر كې لاستې
واچوه، بيا يې ورته وويل: څه لرگي وه او څه
يې او پښخلس وړځي دې ونه گورم.

انصاري لڙڪي وهل اوڃر خول ٻي:
 انصاري پنهنجس روپي جمع ڪري ويڃي د
 رسول اڪرم (صلي الله عليه وسلم) حضور ته راغي، ٻه ڇهه اندان ه
 پليسي ٻي جاي آخيسي وي او ٻه ڇهه روپي خوراڪي
 شيان رانيولي و.

دخدای جبرائيل حبيب ورته وويل: «داگار ڪول تاته
 له سوال ڪولو ڇهه غور وڌا ڇڪه سوال ڪول به دقيامت
 ٻه ورڇ ڪي ستا پڻ غ تور تي ڪي وگرڇي.
 رسول الله صلي الله عليه وآله وسلم ته داسخته ته
 وه ڇي سوال ڪر ته ٻي روپي ور ڪري وڃي.
 خو حضرت رسول الله صلي الله عليه وآله وسلم دان
 غوڻبتل ڇي مسلمانان دي ٻه سوال ڪولو
 عادات شي.

مسلمانان باید له سوال کولوڅخه ځانونه وڅر
غوري او تل له خپلو ستوڅخه کار واخلي .
«مشکوة شریف»

بنو وښکي دى دکا راجعيت د اسلام له نظره زده کوونکونته
مشرع کړي او د بیکاري نېټې يې هم ورته بيان کړي او
له زده کوونکوڅخه دا لاندې پښتني وکړي او پر جواب ودرکولو مرسته
وکړي . حضرت محمد دکا کول په کلمه څه فرمايلي دي ؟
حضرت محمد سوال کومسره څه رويه وکړي ؟

عبدالرحمن بابا عليه السلام

د پښتو ژبې يو نوميا لى اديب او صوفي شاعر وو.
د پلار نوم يې عبدالستار او په ۱۰۴۲ هـ ق كال
د پېښور د بهادر په كلي كې زېږيدلى دى.
د عبدالرحمن بابا د پېژندنې لپاره همدومره بس دي
چې ټول خلك ورته بابا وايي .
عبدالرحمن بابا د اشعارو يو ديوان لري چې
د عبدالرحمن بابا رباع، ديوان په نامه يادېږي .
د مير عالي اولور مضامين يې په ساده ، ښكلي او
خوب و الفاظو سره بيان كړي دي . هغه خوند او
لطف چې د عبدالرحمن بابا په اشعارو كې شته
د پښتو ژبې د نورو شاعرانو په اشعارو كې د ډير كم

ليدل کيڙي .

عبدالرحمن بابا پڻ قوم مومند دی مگر خرنګه
چي دینو عالم او شاعر بیان په یوه منطقه او تیر
پورې اړه نه لري، نو پخپله ده هم دخپل
پیشنندګلوی لپاره داسې ویلي دي .
زه عاشق یم سر و کارې دی له عشقه

نه خلیل نه داود زی یم نه مومند
که څه هم عبدالرحمن بابا پڻ یوه غریبه کورنی
کښی پیدا شوی دی او پخپله هم غریب
وو خودې غریبی هیڅکله دده لوړه ست تیت کړی
نه دی .

اونه یې بي له خدایه ﷻ دامیدلاس بل چاته
اوبړد کړيدي . که چې وایي :

خوځ دي را کاندې قسم په کړد کار

که درم لرم په کور کې یا دینار

نره درم او دینار نه لرم په کور کې

ولې نور عالم یې بولي دنیا دار

دا په داچه نه له ځایه چیرته خوځم

نه دهیڅ یوه مخلوق یم منت بار

دغه نامتو شاعر او ادیب په (۱۱۱۸) هـ ق کال

له دنیا څخه سترگې پټې کړې دي، مقبره

یې د پلینور د هزار خانې په هدیره کې

د د

مباحثې ښوونکي دی د درس په پای کې زده کوونکو ته وخت ورکړی چې د
عبدالرحمن بابا درس په څېر سره مطالعه کړي او بیا له زده کوونکو څخه وغواړي چې
د عبدالرحمن بابا په هکله خبرې وکړي.

کوم عاصي به نا ايمدد مغفرت وي
 چې شفيع لري هم ده غوندي پيشوال
 محمد، دی شهر يار دد وار وکونو
 بي له خدايه محتاج نه دی دهيا

هغه شپه چې محمد رسول پيدا شو
 توره شپه شوه لکه ورځ هسي رڼا
 د کسري ماني لاري تاپه تار شوي
 کافران شوپه ژر پړاو ويدا
 که هر خو په عصيان د وېر پير محمد
 له بڼې پر شفاعت کړم تمنا

معنی	لغت	معنی	لغت
مخمس	مغفرت	پان	مصفا
قصر	ماخه	سم لار	صراط المستقيم

ښاغلی ښوونکی دې د لغت شریف د هر يو فرد مفهوم تشرېح کړي او بيا له
 زده کوونکو څخه وغواړي چې د هر يو فرد مفهوم بيان کړي .

(۷۸)
د عبدالرحمن بابا د کلام نمونه

کړد ګلو کړه چې سيمه دې ګلزار شي
اغزي مه کړه په پښو کې به ځخار شي
ته چې بل په غشو ولې هسې پوښه
چې همدا غشي به ستا په لور ګذار شي
کوهي مه کنه د بل سړي په لار کې
چيرې ستا به د کوهي په غاړه لار شي
ته چې بل چاته په خوارو سترگو ګوري
لارو مې به ستا صورت تر خاورو څار شي
آدم زه د پېه معنی وایم په صورت دی
هر چې بل انزا روي هغه انزا روي

نن ڇي صبحه ده روڻا نه لار صبحه ڪره
 ناگهان به دا صبحه شب تار شي
 ڪه بل بد ڪاندي ته ڀڄي ورسره و ڪره
 هريونخل ڇي ميوه لري سنگسار شي
 هنه زړه به له طوفانه پيه امان وي
 ڇي ڪشي غوندي دخلڪو بار بار شي
 د مات لوڻي آواز ڪله ثابت خياري
 دهر ڇا عمل خر ڪند پخل ڪهتار شي
 خدای دي بد دلاسه نه ڪا اوڪه وي هر
 د رحمن دي له ڪل بد واستغفار شي

بناغلي سڌو ڀڄي دي زده ڪوونڪو ته تشويق ڪري ڇي د عبدالرحمن بابا پورتي
 شعر حفظ ڪري اوڌ ڇيل ٿو لکيو الوڀه حنود ڪي ولوي .

معنی	لغت
دخزماونه	نخل
دگلوځای	گلزار
اغزی	خار
ناڅاپه	ناگهانه
نرمي	لطافت
قوم	تبر
احسان وړونکی	منت بار

محترم ښوونکی دې د عبدالرحمن بابا بار، مقام او منزلت د پرتو صفو
شاعر او نوښتوالې ادیب په حیث زده کوونکو ته بیان کړي.

پندونه

- ۱- که خوشحالی او هوساينه غواړی له مسلمانانو سره په زړه کې کینه مه ساتی.
- ۲- په دنیا کې داسی څه مه کوی چې د قیامت په ورځ د خدای ^{جلا} په حضور کې پرې وشرمېږی.
- ۳- خپل اخلاق او کردار لوړ کړئ. د نورو بدې په نظر کې مه نیسی.
- ۴- ښه کار هغه دی چې انجام یې ښه وي.
- ۵- مؤمن خپله کورنۍ په خدای ^{جلا} سپاري او منافق یې پخپلوسرو او سلینو.

۶۔ یا چپا اوسئی اویا داسی خبری وکری چه
له چو پتیا غوره وي.

۷۔ مرغی له خیلو پنبویه دام کې ټنبلی. او
انسان له خپلی ټراپی.

۸۔ پوهه او حکمت د پیغمبرانو میراث
دی. سره اوسپین د قارون او فرعون.

گل نوزده کوونکو پورتنی نصیحتونه خپلو کتا بچو کې ولیکئ
او په ژوند کې یې عملی کړئ.

بناغي ښوونکي دی زده کوونکو سره مرسته وکړي چې هر یو نصیحت
په خپله ژبه بیان کړي.

حريص هميشه محروم اوڀي نصيبه

وي

د لوی اختر وړخ وه، مسلمانانو قرباني کولې،
يو حريص سړی وويل چې اول به ولاړ شم، دنورو
کلو غوښتي به راټولې کړم. دخپل کلي غوښتي
خو مخې خپلې دي.

رهی شو، بل کلي ته ورغی، هغوی غوښتي تقسیم
کړې وې. څه نه و چې ورکړی یې وای، خالی
لاس خپل کلي ته راغی. دلته هم خلکو غوښتي
ویشلي وې. هيڅ نه وپاتې. حريص دخپل

حرص په سبب محروم پاتې شو. هر څوک
 چې حرص کوي، صبر او قناعت نه کوي
 محروم پاتې کيږي.

رباعی

د حرص کس چپېده لاس يې تش خولې يې سپړې
 د قانع ودي پنځه ده لاس يې ډک خولې يې خوړه ده

د پورتنۍ حکایت غږ موږ ته نتیجه واخیسته ؟
 ښاغلی ښوونکی دې، گرانورده کوونکو ته د حرص او قناعت په باره کې توضیحات
 ورکړي او بیا لږده کوونکو ته وغواړي چې د حرص او قناعت په هکله خپله پوهه
 بیان کړي.

متلونه

- ۱- کبرجن دخدای (چکل) د بنمن دی.
- ۲- د غمبوله کبله خوزه هم اوبه کیزی.
- ۳- اورته خپل او پردي یو دی.
- ۴- د دیر و همساد نو کی دی.
- ۵- خپل عمل د لاری مل.
- ۶- لمر په دوو کوټونه پتیزی.
- ۷- خپله لاسه کله لاسه.
- ۸- چې تیر شو، هغه هیر شو.
- ۹- کیز دی په خپلو مراندو ولاړ ده.
- ۱۰- د توري پرهار به جوړ شي، خود ژبي پرهار نه جوړیږي.

- ۱۱- که شپه یا ژده نومنی په شمار دي .
- ۱۲- مېروونه مري خونمونه يي پاته کيږي .
- ۱۳- کارغه د زړې تگې کا وه خپل يي هير شو .
- ۱۴- چې څه کړې هغه به ريږي .

محترم ښوونکی دی د متلونو د استعمال ځایونه زده کوونکو ته وښيي .

محترم ښوونکی دی زده کوونکو ته د کورني وطن په توگه د متلونو درولو هدايت ورکوي .

ليکوالی

کله چې سفرته خواوله کورنی او خپلوانوڅخه
لیري کینو ونود کورنی غری او دوستان
مودلیک درسید و انتظار لري او غواړي
چې له احوال نه مو خبر شي .

که چیرې زه ور له دوستانوڅخه څوک په روغتون
کې بستر وی او موب و نشو کولای له نژدی
څخه دهغه دناروغی پوښتنه وکړو او موب
نشو کولی دوستانو او خپلوانو له نژدی څخه
داختر مبارکی ورکړو نو په داسې وختونو
کې دناروغ د احوال پوښتنې یا داختر مبارکی
لپاره لیک استوو .

د حضرت رسول اکرم
د وينا وڅخه

- کامل مومن هغه څوک دی چې د بڼه خوی خاوند
وي.

- هيڅ عقل د تدبير په شان نشته، له عشا ټوڅه درې
د ساتلو په شان بله پر هيزگارۍ نشته.
د بڼه خوی په شان هيڅ فضيلت نشته.
- په تحقيق سره ستاسو خدای، يودی اوستاسو
پلار يودی.

عرب پر عجم او عجم پر عرب هيڅ فضيلت نه لري،
سور پوستکي په تور پوستکي او تور پوستکي
پر سپين پوستکي بهتري نه لري، مگر بهتري
په تقوا سره پيدا کولای شي.

خرد خپلوی او دوستی دنده موپړلای
کړي وي .

همدارول که هیله ولرو چې په یو دفتر
یا اداره کې کار وکړو، هم لازم دي چې یوه
عریضه او غوښتن لیک ولیکو او یا وغواړو
د کومې موضوع په هکله چاته معلومات ولیکو
پدې ټولو صورتونو کې د لیک لیکلونه اړتیا
پلټنیز دي .

ښاغلی ښوونکی دی زده کوونکو ته وخت ورکړی چې د لیکوال درس
په خیر سره مطالعه کړي او په نوبت سره ، مفهوم یې په خپله ژبه بیان کړي .

دليک ډول

دليک د ليکلو پاره يوازې، زړه کره، کاغذ
قلم او پاکت کاڼي نه دي. دا ټول دليک د ليکلو
او يوځای تړي د ليزلو وسايل دي. خو خپله دليک
ليکنه ځانته دود او لارې لري چې بنيادي هغه زده
کړو. بڼه او بشپړليک هغه دي چې نيټه، نوم
د کورنۍ نوم يا تخلص، پته، داخيستونکي
سرليک دليک متن او دليکونکي لاس ليک،
ټول پکې موجود وي.

دليک نيټه له عادت سره سم دليک په سر کې
کين پلوته ليکل کيږي. دليک نيټه بايد
پوره وليکل شي.

د مثال په توګه د ۱۳۶۴ کال د تلي د میاشتی

دویمه نیټه، په ځینی لځایونو کې دا اختصار
لپاره د نیټه داسې لیکل کېږي ۱۳۶۴/۷/۲ که
یو داسې چاته لیک لیکو چې موزنبه پېښې نو
هغه موزد نوم په لوستلو چې د لیک په پای کې وي
پوهېږي چې دا لیک چا لیکلی دی.

مګر که داسې چاته لیک لیکو چې موزنبه پور
بلدیت نه لري یا لومړی حل وی چې ورته لیک
استوونو لازمه ده چې دخپل نوم ترڅنګ یو بل
مطلب هم ولیکسو، خو د لیک لوستونکی
موزن پوره وپېښې د مثال په ډول عبدالله
د امام ابوحنیفه رحمه الله علیه د مدرسې سر
سینوونکی او نور.

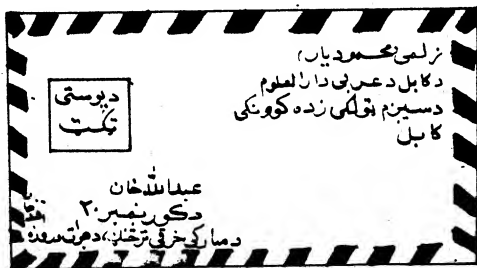
حُينِي خَلَكْ خِيَلِ نَوْمِ او پَتِه يوازي دپاكت پرمخ ليكي
كه پاكْت ورك شي يادپاكت پرمخ ليك تور يا وړان شي
بيا دليك حُواب وركول د نَوْمِ او پَتِي د نشتوالي په
سبب گران وي. نو سبه داده چې تل نَوْمِ او پَتِه په
ليك كې هم وليكو.

د ليكونكي د نَوْمِ او پَتِي د ليكلو حُاي دليك په
پاسني برخه كې دي. دليك اخيستونكي نوم تل د
ليك په سر كې ليكل كيږي او هغې ته سر ليك ويل
كيږي. د درناوي او مينې هغه كلمې چې دليك
اخيستونكي ته ليكل كيږي حُيني يي په لاندې
ډول دي.

ځل
گرامه وروړه، گران او قدر من وروړه، سبا
وروړه، سبا غلي او پيا وړي وروړه، قدر من

ورور، کرائی اوخوڙی موری، تدوری
، د زړه سره زویو، پوه او عزتمند استاد او نور

د پوستی د پاکت په شاباندې د لیکلویو نمونه

لیک د دی لپاره لیکو چې یو چاته معلومات ورکړو. یا
کوم معلومات له چا تڅه وغواړو، یا غواړو چې یو
موضوع او مطلب ته یو څوک بڼه حیر کړو.
که چې غواړو چاته لیک واستوو که هغه له موږ

سره یوځای وي نو د لیک نیکلوته ضرورت
 نشته او د لیک مطلب باید په خولې ورته ووايو.
 په خبرو کې بنياني مطالب له موږ څخه وړاندې او وروسته
 شي يا ځينې مطالب تکرار شي. کله داسې هم
 کېدای شي چې د خبرو په وخت کې دهغه مطلب
 لپاره چې زموږ په زړه کې دې، مناسبه جمله او کلمه
 خولې ته را نشي. خو د لیکلو په وخت کې څرنگه
 چې وخت مزیات لرو. په هر مطلب کې ښه فکر کوو
 او دخپل مطلب د ښکاره کولو لپاره مناسبې کلمې
 ټاکو او د کلمو له تکرار څخه ډډه کوو. د لیک
 لیکل تل د سر لیک څخه لاندې پیل کېږي د سر
 لیک او لیک د لومړۍ کرښې ترمنځه فاصله
 باید د نور وروسته کرښې له فاصلې څخه زیاته وي.

د ليك په ليكلو كې د كاغذ سپينو غاړو پرېښودل

ضروري دي. يوه ښه ليكنه بايد د كاغذ په دواړو

خواو كې سپينه غاړه ولري، سپينه غاړه ليك

ښكلي كوي او لوستل يې آسانه كيږي.

په ليك كې د لاندې موضوعاتو يادونه ضروري ده.

۱- هره نوي موضوع بايد د كړنې له سر څخه پيل شي.

۲- د نوي موضوع لومړۍ كړنه بايد

له نور و كړنو څخه فاصله ولري.

۳- د ليك په ليكلو كې بايد د زياتي مطالبو

له ليكلو څخه په كلكه مخنيوی وشي.

۴- لاندې عبارتونه د هر ليك او د هر چا

د مقام، شخصيت او حيثيت سره سم وليكل

شي.

ددى عبار تونود ليكلو حاي دليك له ختم نخه
يوه كرمبه لاندې وى د مثال په ډول.

ستاسى دوست، ستاد ملاقات په انتظار

ستاد برياليتوب په هيله، په درناوى.

د درناوى په وړاندې كولو، د افغانستان د

آبادى د اود ستاسو د برياليتوب

په هيله او نور.

د نمونې په ډول د لاندې ليك چې

بريالى خپل پلار ته يې ليكلى دې او په هغه كې

ليك د خپل برياليتوب زيرى وركړي

دې په خير سره ولولى او ترې نه گټه واخلي.

پلارته لیک

۱۳۶۷ کال دتلی

د میاشتی ۲۰ نینه

ګرانه او مهربانه پلار ه !

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

زده د خښتن تعالی په فضل و غوږم یم .

ستا سور و غتیا او سلامتیاد لوی خدای

له دربار خڼه غواړم . زما د درې مور او ګران

وړ وړ عبد الله له خوا هم زړه په کرار لرې .

شکر و غ اوجور دی .

ګرانه پلار ه ! یوه او فی محکمی زموږ کلنی

آزموینه پای ته ورسیده . د لوی خدای

په فضل او ستا سودد غاړه پرکت زده په کلنی

آزموینه کی بریالی شوم اوله شپږم ټولګی

ڄڻهه او ووم ٿي ته ولايم، ددي لپاره ڇي د
 رخصتي په دري مياشتو کي بڳاره پاتي نه شم
 د مهرباني له مخي د اسلامي علومو په برخه کي
 راتو دود يا دري توکي ڪتابونه راوليزي ڇي
 مطالعي کي ڪريم. همدا راز که د مياشتي علومو په هڪه
 ڇيني رسالي راتو وليزي نو به ڏير خوشيڻم.
 د مهرباني له مخي به زما سلامونه ٿي وڃن
 دوستانه ورسوي. که کوم امر او خدمت
 وي امر وکړي ڇي تقميل ڏي ڪريم.

په درناوي

ستاسو زوي بريالي

(لاس ٽيڪ)

- له ابوهريره رضه ثخنه روايت دي. ده له پيغمبر صلى الله عليه وسلم
ثخنه اوريدلي دي چي فرمايلي يي دي: «ثوك دي چي
پنځه كلمي يادي كړي او نور وتيري ويښي.
ما وويل زه حاضر يم.

حضرت رسول اکرم ﷺ له لاسه ونيوم
او دغه پنځه كلمي يي و شمارلي:
الف، له منهيان تو ثخنه خان و ژغوره چي تر
تولو خلکو عابد شي.

ب: په خپله هغه برخه چي خدای عز و جل درکړي
خوښ او سه چي تر تولو خلکو شتون شي
ج- د کاوندې سره ښه کوه چي کامل
مؤمن شي.

د- کوم شې چې خان ته خوښوي هغه نورو
ته هم خوښوه چي کامل مسلمان شي.
ه- ډير مده خنده حكه چي ډيره خندا زړه
وژني. (نومدی)

د شموليت عريضه

نېټه / /

د بنو وخت او روزني محترم رئيس صاحب!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

محترمه: زه حامد د حميد الله زوی، سبز کال
د شهيد حبيب الرحمن د لومړني بنو وختي له
شپږم ټولکي څخه په اعلي درجه فارغ شوی يم، غواړم چې
خپلې اسلامي زده کړې ته دوام ورکړم. له دې امله
ستاسې حضور ته غاړه شوم چې د مجامد لیسو
په اووم ټولکي کې د شموليت امر را کړي،
مهرباني به مو وي! (ومن الله التوفيق)

مګر نوزده کونکو! پورته عريضه کجا پورته ورسوي او په ياد وي زده کړي.
بنو وختي دی د پورته عريضې په شان نوري عريضې هم زده کوونکي ونښي

لندی

په دښمن نیغ ورځه تیت نه شی
مجا مدخوان له کولی له خان نه چوپینه
نزه به له هغه نر لوی حاشم
چې د اسلام په لاره تیر له سره وینه
د کولی نه زخم شړ جوړی زی
د پیغور زخم ترقیا مته پوری یو
د خدای نصرت ورسره ملوی
چې د الله په مینه له خان قربا نویږه
د شهادت اواز دی راشه
د بې منگی اواز دی مده رځه مینه

شهادت خومره سرخروپي ده
 شهيد دخداي رضاگتي جنت ته چينه
 مؤمن دخداي په مينه مست وي
 د جنګ وگړي ته حڪم هسكه غمري چينه
 ستاله بنايسته تويك نه خارشم
 چې پر روسانو پي بل كمرې سره اوړونه
 د مجاهدو زلمو وار دى
 په پاك اسلام به توريالى ميړونه مړينه
 مؤمنان واړه سره يو دى
 ورك د اتفاق شي چې به دوى جلاكوينه

مبالغى ښوونكى دې د پورتنۍ شعر مفهوم زده كوونكو ته توضيح كړي
 او بيا له هغوى څخه وغواړي چې د هر فرد مفهوم په خپله ژبه بيان كړي .

معنی

مرسته - بریالیتوب
کامیابی ، سرلوی
جگه
بیل

لغت

نصرت
سرخرویی
هسکه
جلا

گرا نوزده کوونکوا که دجهاد په هکله مونږی نهی
مژده وی ، د تولگی مخی ته راشی او خپلو ټولکیو الوته
بي ووايي . . .

محترمه ښوونکی دی — زده کوونکو ته کوږنی
وظیفه ورکړی چې بله ورځ پنځه لنډی پمخپلو کتابچو
له خانه سره لیکلی راوړی .

یووالی

یوه وریخ کریم دخپل پلار سره درشکې په پټي کې
بیل واهه او چمان یې غورځول . دیوچم په غوزو
سره یې لاس وبریښیده او دردی پیداکړ .
کریم ډاکټر ته ولاړ . ډاکټر د کریم لاس پلستر
کړ . کریم چې سبا ښوونځي ته راغی ویې لید چې
میزی یې بې ځایه شوی دی . هرڅومره زیار یې
چې ویولیست په یو لاس سره یې میز خپل ځای
سم نشو کړای . په دې وخت کې اسد ټولګی ته
داخل شو ، کریم له اسد څخه د میز په سمولو کې
مرسته وغوښته . کریم د اسد په مرسته میز په
خپل ځای کیښود . کریم وویل : « اسد جان !
لاسه د خدای څومره لوی نعمت دی که انسان

لاسونه ونه لري هيڅ کارنشي ترسره کولی . زما
يولاس درد کوي ، ما ونشو کړی چې په يولاس
خپل ميزم کړم . مگر ستا په مرسته مې سم کړ
اسد وويل : « بدن ټول غړې د خدای

پيربڼه نعمونه دي که دوه لاسونه روغ وي سړي
کولی شي چې پيربڼه کارونه ترسره کړي همدارنگه

که دوه ورونه سره روغ او متفق وي ، ښه کارونه
سره رسولی شي . په عزت او پټ کې ژوند کوي .

که بې اتفاقه وي ديولاس په شان هيڅ کارنشي
کولی . تل په خواری او خواشینی کې ژوند

کوي . يوه کورنی له موږ سره گاونډيتوب
لري . په دې کور کې دوه ورونه دي .

دوی داسې په اتحاد او يووالي کې ژوند کوي .

لکه چې دیوتن روح وي . دوی د خوښۍ
عزت او پټ په فضا کې ژوند کوي . د دوی
ژوند ورځ په ورځ ښه کیږي ، حتی د دوی
یووالې په خلکو کې مثال گرځیدلی دی .

کریم وویل : « که کله دخپل بدن -
غږ وټه خیر کړئ او ورته فکر کړئ د هغوله
کړو وړه ونځه بیرشیان زده کوم . که انسان
چټیا غوره کړي او په خپل وخت ښه خبره وکړي
خپله خوله ورته د امن کور گرځي . سترگې د
علم او پوهې له کور سره تشبیه کولی شو . دگوتو
له کړو وړه ونځه د اتحاد او یووالې درس اخلو .
خدای په یووالې خوښیږي . په یووالې
کې عزت ، پتمني او نیک مرغي ده . هغه خای

کې چې یووالی وی هله آسودگی اونیکرغی .
 وجود لري . که چیرې دیوې کورنۍ منځ کې
 یووالی او اتحاد وي ، دا کورنۍ دخلکوپه
 منځ کې پیر درنده بریښي . مگر په بې اتفاقی
 کې خواشیني ، بې عزتي اوداسې نور ډیر
 مصیبتونه وي ، له همدې امله قرآن کریم موبته
 په اتحاد او اتفاق کولو امر کړی دی .

معنی	لغات	معنی	لغات
وخلید	د بریښید	اتحاد	یووالی
کړاى . آرای	آمن	عزت	پټ
یووالی	متفق	ورته والی	تشبیه
خاموشی	چټیا	دقت	خبر

ددې درس په پای کې پورته کوونکي دکریم د پل زده کوونکي داسد

عمل اجرا کړي .

ددې لټې زده کوونکو ته ښه دلچسپ واقع شي کریم دې خپله برخه

اواسد دې خپله برخه په کاغذونو او کله یې چې لولي به لاسونه دې هم موضوع ښکاري

اسد : ترهغه خايه چي ماته ثابته شويده دلاڼدي

ټکوپه مراعات کولو سره په کورني کي د اتفاق او اتحاد
پايپي په سبه توگه ټينگيدی شي .

- دخپل کورني د غړو منځ کي دوستانه نظم او
د سپلين رامنځ ته کړي .

- يو بل ته احترام کول زيات کړي .

- د ورځنيو کارونو د لاسنه کولو لپاره پاملرنه

وکړي .

- يو بل ته گټه ورسوي .

- هر کار په مشوره سره سرته ورسوي .

- دخپلو ماشومانو په پرته د ورور ماشومانو ته

ډيره مينه ورکړي

- يو بل ته لکه بدن او روح اوسي .

که چیرې دکورنی یو غړي دخپل فامیل لــه
اجازې څخه وروسته چیرته ځي خپل آدرس کورکې
پرېږدي .

کریم : « اسد جان ! که هره کورنی داکارونه
وکړي دهغو اتحاد او اتفاق به تل پرځای وي . مگر
له بده مرغه زه یوه کورنی پیژنم چې دوه ورونه دي
هغوی داکارونه نه کوي . هغوی تل په جنگ او
دعوی کې دي . دهغوی فامیل هرشی ته اړدی
حتی حیثی رخت داسی هم کیږي چې دڅښلو او توبهم
محتاج وي . ژوند یې په غم اوسپکاوی کې تیرېږي .
لویانو ویلي دي چې له بې اتفاقی څخه په کوزه کې اوبه
وچېږي او هغه پدې کورکې په سترگولیدل کیږي .
رښتیا هم په بې اتفاقی کې غم . سپکوالې ، بې عزتي او

- څوک چې په کوچنیا نورحم او د لویانو
احترام نلکوي او پر ښوکارو نوامه
اوله بدی څخه نلې نه کوي له مسوونڅخه
نږدی . (ترمذی)

- د مظلوم له ښېراڅخه ځان وساتئ، ځکه
مظلوم د ښېرا په کولو خپل حق له خدای څخه
غواړي اولوی خدای (مېرمن) د هیچا د حق
له ورکولو څخه منعه نه کوی.

- «بیهقی» -

معنی	لغت	معنی	لغت
برتری	فضیلت	بیهوده	عبثانو
منع شوي	منهياتو	پلټنه - څېړنه	تحقیق

ښاغلی ښوونکي دي د حضرت محمد ﷺ هره وينا په ساده ژبه تشريح کړي او بيا له
هر پر زده کوونکي څخه وغواړي چې هره وينا پخپله ژبه بيان کړي .

نا آرامی موجوده ده . له همدې سببه ده چې قرانکريم
مور له بې اتفاقي څخه منع کړې يو .

معنا	لفات	معنا	لفات
فايده	گټه	ترتيب	نظم
		اعضاء	غړي

له زده کونکو څخه دې هغه ټکي وپوښتل شي چې په کورنۍ کې دا تخنیک
او اتفاق سبب گرځي .

بناغلي ښوونکي دې زده کونکو نظريې په توره څخه وليکي . بيا
دې زده کونکي هغه ولوي او له لوستلو څخه دې وروسته په خپلو کتابچو
کې وليکي . کله چې زده کونکي کور ته لاړل ، هغه دې دکورنۍ نور وغږ
ته ولوي .

کومکي غزونہ

کومکي غزونہ پہ پښتو کښی په دوه ډوله دي.

۱- يو ډول يې حرکتونه او بل ډول

يې توري دي.

موږ ټول اصلي توري ددغو غږونو په

کومک او مرسته وايو. ولې چې اصلي يا چوپ

توري يې د کومکي غږونو له مرستې پرته ويل

کېږي. په پښتو کې دغه وروسته حرکتونه

موجود دي.

الف - زور لکه: ور، غږ، غږ

ب - زور کې لکه: شل، وچ، مچ

ج - زیر، د حرکت اوس د پښتو کلمو په

سرکی نه راځي او په د خپلو کلمو کې استعمال يږي.
لکه: گل، سالم، عالم، ظالم.

د - پېښ: د حرکت هم د فارسي او عربي په
د خپلو کلمو کې راځي لکه: مُزد، تجا هل
۲- په پښتو کې کله، کله په يونيم حرکت باندې
د اواز زيات فشار او زور راځي چې هغه ته جمع
(اکسنت) وايي.

د خچ په راتلو د يوې کلمې معنی له بلې څخه توپیر
پیدا کوي، لکه: غوټه، که د اواز زور په اوله
خپه يعنی، غ، راشي د "گرو" معنی ورکوي او که
په دوهمه خپه يعنی، ت، راشي نو د
غرقیدو معنی لري.

یا لکه "بڼه" که خچ به "ب" راشي درنک معنی ورکوي

او که په «ن» راشی د پنځې معنی ورکوي.

۳- غروندی «سگون» په پښتو کې دغه

وروسته قاعدې لري.

الف: په پښتو کې په ساکن توري باندې پیل

کول روادې اود نیم حرکت په ډول ویل کېږي

لکه: سپوږمۍ، لمر، لسترلی، پینه.

ب: په پښتو کې تر درې ساکنو پورې.

هم یوځای راتلای شي. مګر په دې شرط چې

لمرۍ ساکن یې یو کومکي توری وي.

لکه: میاشت، خلوښت، پنځوس اوداسې نور.

کومکی توری

په پښتو کې کومکي توري خلور دي،
مگر هغه وخت کومکي توري گڼل کېږي
چې ساکن وي او دمخه ترې بل کومکي توري
نه وي راغلي دغه توري په لاندې ډول دي.

الف

۱- دکلمې په منځ او آخر کې راځي. لکه: کال.

اکا، انا.

۲- و: واو په پښتو کې په خلور ډوله دي.

الف- نرم واو: چې پوست او نرم ويل

کېږي او دمخه توري يې زور لري.

لکه: پلو، لو، کنډو.

- ب - خرکند واو: چې دمخه توری یې څرکند
 اود روڼد پیلېن لری لکه: کچالو، چاکو، تالو
- ج - اوږد واو: چې اوږد وژندم ویل کیږي
 اود مخه توري یې اوږد پیلېن لري لکه: پښتو
 زرانگو، پلېشو، اور، کور، خور، مور.
- د - کوچنی واو: چې دمخه یې سپک لند
 پیلېن وي. لکه: لومړی، تاسو، پوښتنه.
- ۳ - دی: په پښتو کې پر پنځه ډوله ده.
- الف: نرمه دی: چې پسته ویل کیږي اود
 مخه توری یې زوړلري لکه: سړی، منگی، اوږی
 منی، ژمی، سیل.
- ب: څرکنده دی: چې دمخه توری یې دروند او
 څرکند زیږلري.

د دوستي، بنادي، شين، سپين .

ج - زورکي واله دی، چې د مخه توری يې -
زورکي لري او يوازې د کلمې په پای کې راځي
لکه هک، خوله، کمرکه، بجلي .

د - اوږده دي، چې اوږده ويل کيږي
او د مخه توری يې اوږد وزير لري .
لکه منې، شودي، کوټي، پخې .

ه - کوچنۍ دي، چې د مخه يې سپک لنډ
زيږوي . لکه باندې، پاټي .

۴ - ۵ : په پښتو کې پر دوه ډوله ده .

الف) څرگنده اولويه (ه) چې د مخه توری يې
زور لري لکه پيال، چوغکه، پوزه، کوټه
شوند .

ب - پٽه او کوجني ده، چي د مخه توري يي
زور کي لري لکه پسه، نیکه، اوږه، زړه .

د کلمې قسمونه

هغه لفظ چي د یو معنی او مقصد لپاره له
خولې څخه راوځي کلمه بلل کيږي په بل عبارت ېکمه
يو معنی دار لفظ ته وايي .

موږ د یوه مقصد د پوره څرگندولو لپاره
امر یو چي څو کلمې سره یوځای کړو د کلمو
له یوځای کولو څخه کلام او جمله جوړيږي .
په پښتو کې د کلمو قسمونه یاد کلام اجزا
په لاندې ډول دي .

۱- نوم، چي ديوشي يا ديوكيفيت او حالت
نوم وي لکه لمر، زوی، وروړ، چرک، وږ
، پوهه، فکر.

۲- ضمير، چي داختصار اولنډيز په غرض
د نوم پر ځای ويل کيږي لکه زه، ته، دې،
۳- صفت، هغه کلمه ده چي د يو نوم، حا
او څرنگوالي بيانوي لکه ټيټ، جگه
تور، ټول، لږ، ډير، خوږ، سور.

۴- فعل، هغه کلمه ته وايي چي په يوه -
زمانه کې پريوکار او عمل باندې دلالت کوي
لکه ځم، کښيښم، واخيست، وخور،
وبه وایم، وبه څښم.

۵- قيد: هغه کليمې ته وايي چې د فعل يا صفت د پاره د قيد او تمين په ډول استعمالېږي. لکه
ثرثر، وروورو، نن، پرون.

۶- ادات يا توري: هغه چې خپلواکه معنی نه لري او د فعلونو او نومونو سره د يوې معنی لپاره استعمالېږي، ادات يا توري بلل کېږي لکه
له، د، ته، سر، تر، په، کښی، او نور.

د مفهوم له مخه د نوم قسمونه

نوم د مفهوم او معنی له مخې په پنځه ډوله دی.
۱- خاص نوم: چې يو خاص سړی يا يو خاص شی معرفي کوي لکه سپوږمى، لمر، کندهار
احمد شاه بابا، رحمان بابا، کابل، افغانستان.

د حضرت عمرؓ تقویٰ او عدالت

حضرت عمر رضی اللہ عنہ د رسول اکرم (صلی اللہ علیہ وسلم) دویم پیارو، د اسلام پمقابل کې ورته خپل او پردي یو و .
د مسلمانانو ترمنځ یې فرق نه کاوه او په هر
معامله کې به یې له اسلامي عدالت او انصاف
خنه کار اخیست .

حضرت عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ عدالت او رښتینولۍ کې
جهاني شهرت لري . رسول اکرم (صلی اللہ علیہ وسلم)
دده د عدل او رښتینولۍ په هکله داسې فرمایلي:
"خداي عدالت د عمر (رض) په زړه او ژبه کې یو
رنګ ایښی دی ."

۲ - عام نوم : هغه دی چې یو خاص سری یا
شی تر یو ته مراد یزي، بلکه پر خپلو افرادو یو شان
دلالت کوي. لکه سری، لرگه، پانه، غونښه، هډار
۳ - د جنس نوم : هغه دی چې لږ او ډیر و باندې
یو شان دلالت کوي. لکه اوبه، غوړي، غنم،
تیل.

۴ - د جمعیت نوم : هغه دی چې په لفظ کې مفرد وي
او په معنی کې دیوې ډلې یا جمعیت لپاره راځي. لکه
لښکر، جرگه، ربه، ټولې، ولس.

د جمعیت نوم ډیر و ډیر و لږ و لږ و لږ و لږ و
لکه : جرگې، رمې، ولسونه.

۵ - مجرد نوم : هغه دی چې مادی وجود نه لري.
یعنې په سترگو نه لیدل کېږي. لکه عقل
پوهه، ویره.

۷- نوم د جوړښت په لحاظ پر دوو وله دی،
الف: مرکب نوم: چې له دوو یا زیا تو کلمو څخه
جوړ شوی وي. لکه شیر پور، شیر شاه مینه،
بریکوټ او نور.

ب: بسیط نوم: چې یو مفرد کلمه وي او نور
اجزا ونه لري. لکه کټ، اور، لاس، سر،
نمره او داسې نور.

محترم ښوونکی دې د گرامری تور واهمیت هڅه پیل کړي
کې شاگردانو ته د مثالونه په راوړلو سره روښانه کړي.

ARIC

B

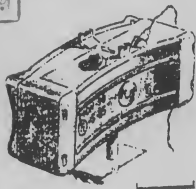
6.421

MOF

8425

V.4

په ماین باندی آسوهل د سر خطر لری!

د چاپ شمیر: . . . . .

د افغانستان له پاره تعلیمی پروژه

د چاپ حق محفوظ دی

د یو ان اچ سی آر (UNHCR) په مالی مرسته

چاپونکی: ډاکټر مظهر

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يَحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

بولی تاسی رب خیل هر وخت په زاری

عذرا وپه پته سره «حککه چې په پته بلل دلخلاص

دلیل دی، بیشکه چې الله ج، نه خوشنوی تیریدونکي» له شری

حدود وپه دعا، بلکه په هر څه کښی.

دعا

پاکه ربه رحم ته زموږ بیه حال کړي

موږ به پوه د بندگي په نور کمال کړي

ته هادی د مخلوقات یې لویه خدایه

په خپل فضل بیا پر زموږ اعمال کړي

همه ظاهر او هم باطن زموږ د ټولو

د اسلام سپېڅلي دین باندې سمبال کړي

لوی څښتن د توحید په حق لا ره

ته مو کلکه عقیده لکه بلال کړي

ښه وحدت د کامیابی عظیم قوت دی

موږ په امن د نفاق له هر ججال کړي

په دښمنو بډی غواړو د الجلاله

ته قبول زموږ د ټولو هر رسول کړي

يواہ ورج دڙاني دروپو ویشلویہ وخت کی دحضرت
 عمر رض، زامنویہ یوہ روپی لہ بیت المال ثخنہ زیاتہ
 واخیستہ حضرت عمر رض ورپی ورغی اوپہ دیں
 قہر سرہ پی روپی لہ زامنو ثخنہ واخیستہ او بیت المال
 پی و سپار لی بیایہ حاضرینو تہ وویل: «دعمر رض،
 نزل من او خیلوان دحق نہ لری چی لہ نو رو مسلمانانو
 ثخنہ یوہ روپی زیاتہ واخلی»

ہمدارنگہ یو وخت حضرت عمر رض، د عبد الرحمن
 بن عوف رض، ثخنہ خلور سوہ روپی و غو سبتی،
 ہفہ ورتہ وویل: ای امیر المؤمنین ادمملکت
 تولا خزانہ ستاپہ لاس کی دہ لہ خزانہ ثخنہ پی وپی اخلی
 حضرت عمر رض، ورتہ وویل: نہ وپر بن مچپ

۱۴- ښوونکي ته لازمه ده چې د زده کوونکو په منح کې دښه نیت او وروړولۍ فضا رامنځته کړي.

۱۵- ښوونکي دی د درس د اغیزمنتوب په خاطر خپل زده کوونکي وپېژني.

۱۶- ښوونکي باید خپلو زده کوونکو ته په تدریس کې برخه ورکړي.

۱۷- ښوونکي دی د درس په جريان او د درس په پای کې زده کوونکو ته د پوښتنو کولو حق ورکړي.

۱۸- ښوونکي دی زده کوونکو ته کورنۍ وظیفه ورکړي او د زده کوونکو کورنۍ وظیفې دې ملاحظه او اصلاح کړي.

۱۹- ښوونکي دی په تدریس کې له محیطي، ساده او ارزانو مواد وڅخه د جمعې، تفریق، ضرب او تقسیم په عملیو کې ګټه واخلي او همدارنګه ښوونکي دی په درس کې له چارټونو، نقشو، پوسترونو او د سمې او بصري له نورو موادو څخه کار واخلي.

۲۰- ښوونکي دی په داسې ډول د زده کوونکو پوښتنو ته ځواب ووايي چې په راتلونکي کې د درې د پوښتنو کولو استعداد کمزوري نشي.

۲۱- ښوونکي دی زده کوونکي و پوهوي چې ددې کتاب تمرینونه خپلو کتابچو ته نقل او هلته دې حل کړي.

پښتو

د شپږم ټولګي لپاره

ليکوال: محمد صديق کامران

۱۳۷۶ کال

د پښتو قرائت

د شپږم ټولگي لپاره

۱۳۷۴

ليکوال: محمد صديقي کامران

بياکونډی: د ښوونې او روزنې د وزارت او تعلیمي مرکز ګډ کمېسيون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سريزه

په هيواد کې د اسلامي انقلاب له برياليتوب را وروسته د هيواد په ټولنيز رغبت کې اساسي بدلونونه رامنځ ته شول . له دې اساسي بدلونونو او ټولنيزو څرگندو غوښتنو سره سم د ښوونې او روزنې وزارت وپتيله چې د ښوونځيو تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې په برخه کې د اسلامي دولت له پاليسيو او اهدافو سره سم د اسلام د سپيڅلي دين پر اساساتو و دروي . له همدې امله نوې تعليمي نصاب جوړ او د لازمو پړاوونو له تيرولو وروسته په عمل کېنې پلي شو .

د نوې تعليمي نصاب پلي کولو دا اړتيا رامنځ ته کړې چې په دغه نصاب کې شامل مضمونونه د نويو مفرداتو له مخې له سره تدوين او تاليف شي . له نيکه مرغه د جهاد په څوارلس کلنه موده کې د هيواد د اولاد دسمو روزلو په خاطر يو شمير درسي کتابونه د تعليمي مرکز له خوا له هيواد نه بهر (پېښورکې) تدوين او تاليف شوي وو . دې کتابونو د حجم او محتوا له مخې د هغه وخت له غوښتنو او شرايطو سره سمون درلود ، خو د اسلامي دولت له برياليتوب را وروسته زمونږ د ټولنې د څرگندو اړتياوو او په هيواد کې د ښوونې او روزنې د مرکزي سيستم له مخې بايد ددې کتابونو په متن او محتوا هر اړخيزه نوې

(الف)

کار لپاره ددواړو لوريو دماهرانو او علمي غړو يو گډ کميسون په کار پيل وکړ.

دکميسیون غړو دنوو مفرداتو له مخې له اول ټولگي څخه تر دريم ټولگي پورې په درسي کتابونو له سره کتنه وکړه او په هغو کې داسلام دسپيڅلي دين له اساساتو، دافغانستان داسلامي دولت دپاليسي او فرهنگي اهدافو سره سم او دافغاني ټولنې دغوره ارزښتونو په نظر کې نيولو سره، دعلمي او فرهنگي معيارونو پر بنسټ، په ملي او بين المللي سطح دهيواد دپچيانو دښوونې او روزنې لپاره لازم بدلونونه راوړل شول. دپورتنيو غوښتنو له مخې يې دمضامينو په مفرداتو له سره په نوي کتنې سره ددرسي کتابونو متن او محتوا اصلاح کړه. په همدې ډول دتعليمي مرکز دمؤلفينو او دتأليف او ترجمې درياست دديپارتمنتونو دغړو له خوا په گډه سره له ۴ څخه ۱۲ ټولگي پورې په درسي کتابونو نوي کتنه وشوه او په هغو کېنې لازم بدلونونه راوړل شول.

هيله لرو چې دا هلې ځلې، پدې سره په پوهيدلو چې ددرسي کتابونو تجديد نظر يوه اوږده پروسه او له پلي کيدو څخه مخکې دازماينښتونو او دتجربو دسرتو رسولو مستلزم ده، دکار پيل وي او دلوي خدای جل جلاله په مرسته خپلو سپيڅلو اهدافوته ورسېږو. هيله مند يو چې دهيواد دمحترمو پوهانو، مسلکي شخصيتونو ښوونکو او نورو مينه والو هر اړخيزي مرستي او رغنده وړاندیزونه زموږ ددې کار دپشپړ بري ضمانت وکړي.

و من الله توفيق

دتأليف او ترجمې رباست

د ښوونکي لپاره قرښود

- ۱- ښوونکي بايد ټولگي ته له ننوتو مخکې درسي پلان ولري.
- ۲- درسي پلان بايد د درسي ساعت مطابق جوړشي.
- ۳- ښوونکي بايد په ټاکلي وخت ټولگي ته داخل شي.
- ۴- ښوونکي بايد له پاکو جامو سره ټولگي ته ننوځي.
- ۵- ښوونکي بايد ټولگي ته د ننوتو په وخت کې سلام وچوي.
- ۶- ښوونکي بايد دنوی درس په پیل کې بسم الله الرحمن الرحيم

وایي.

- ۷- د (کلمو الناس علی قدر عقولهم) مقولې په نظر کې نیولو سره ښوونکي باید د زده کوونکو له سوبې سره سم درس ورکړي.
- ۸- ښوونکي باید د درس لپاره ښه فضا برابره کړي.
- ۹- ښوونکي باید د درس د اغېزمنتوب په منظور په تدریس کې له ډول ډول روشونو څخه کار واخلي.
- ۱۰- ښوونکي باید خپل ځان د یو همکار په توګه زده کوونکو ته ور

ویژني.

- ۱۱- ښوونکي باید د زده کوونکو کورنۍ کار وګوري او اصلاح یې کړي او هغوی دې خپلو غلطیو ته متوجه کړي.
- ۱۲- ښوونکي باید د زده کوونکو حاضري واخلي.
- ۱۳- ښوونکي باید د تدریس په وخت کې خپل زده کوونکي ارزښايي

کړي.